

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇ.

ਧਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1983 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 1218 .

ਜਨਵਰੀ, 3, 1984

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ 1)— ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ 31(2)— ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ—ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਰੋਧ—ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ—ਕੀ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਹੈ।

(1)'il.RJ962 rC.T27.

ਪੰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜੇ.)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋ ਸਕੇ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਮੁਨਾਸਬਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦਾ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਯੋਗ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5)।

ਸ੍ਰੀ ਐਨ ਐਸ ਭਾਟੀਆ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਧਾਰਾ 115 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਮਿਤੀ 31 ਜਨਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਵਕੀਲ ਆਰ.ਕੇ.ਬੱਤਲ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਜੇ.ਪੀ.ਐਸ.ਸੰਧੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ 31 ਜਨਵਰੀ, 1983 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ. ਪੰਨ ਕੌਰ ਨੂੰ 28 ਮਾਰਚ, 1980 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 8 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਸਾਂਝੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

ਅਪਰੈਲ, 1980 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਤਫਾਕਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੈਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ

ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

(3) ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: -

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

(4) ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ 3/4 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਤਾ ਧੰਨ ਕੌਰ ਚੌਥੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ 28 ਮਾਰਚ 1980 ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਧੰਨ ਕੌਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਸੀ ਪਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਧੰਨ ਕੌਰ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 28 ਮਾਰਚ 1980 ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਭੁਗਤਾਨ ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧੰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਧੰਨ ਕੌਰ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਬੜਦਾਰ (AW 1) ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧੰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਨ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ।

ਧੰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੂ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜੇ.)

ਧੰਨ ਕੌਰ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। *ਰਬਾੜੀ ਮਹਾਦੇਵ ਅਮਰਾ* ਬਨਾਮ *ਪ੍ਰਾਂਲ ਅਫਸਰ, ਰਾਧਨਪੁਰ, (1)* ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬਸ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਮੁਨਾਸਬਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ - ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(5) ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਬੜਦਾਰ (AW 1) ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਤਾਰ

ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ, ਉਸ ਦੇ ਰੋਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਉਠੀ ਹੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀ. ਧੰਨ ਕੌਰ।

(6) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਤਕਾਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

(1) ਏਆਈਆਰ 1979 ਗੁਜਰਾਤ 192.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ